

«Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin hərbi qulluqçularının hərbi geyim forması və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının geyim forması və fərqləndirmə nişanları haqqında Əsasnamə»nin və «Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin hərbi qulluqçularının hərbi geyim forması və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının geyim forması və fərqləndirmə nişanlarının təsvirləri»nin təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

1. «Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin hərbi qulluqçularının hərbi geyim forması və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının geyim forması və fərqləndirmə nişanları haqqında Əsasnamə» təsdiq edilsin ([əlavə olunur](#)).
2. «Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin hərbi qulluqçularının hərbi geyim forması və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının geyim forması və fərqləndirmə nişanlarının təsvirləri» təsdiq edilsin (əlavə olunur).
3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə tapşırılsın ki, bir ay müddətində Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün geyim formasının və fərqləndirmə nişanlarının təchizat normasını müəyyən etsin.
4. Bu fərman dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

İlham ƏLİYEV

Bakı şəhəri, 27 avqust 2007-ci il

Nö 623

*Azərbaycan Respublikası
Prezidentinin
2007-ci il 27 avqust tarixli
623 nömrəli fərmanı ilə
təsdiq edilmişdir*

Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin hərbi qulluqçularının hərbi geyim forması və xüsusi rütbəsi

olan əməkdaşlarının geyim forması və fərqləndirmə nişanları haqqında

Əsasnamə

I fəsil. Ümumi müddəalar

1. Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (bundan sonra—FHN) hərbi qulluqçularının hərbi geyim forması və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının geyim forması (bundan sonra—geyim forması) hərbi qulluqçuların və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşların geyim əşyaları, nişanları və ləvazimatlarının dəstidir.

2. Geyim əşyalarına:

- üst geyimləri—qış paltosu, demisezon palto, demisezon gödəkcə, tujurka, kombinezon, xalat, kitel, şalvar və s.;
- baş geyimləri—papaq, furajka, pilotka, şlyapa və s.;
- ayaqqabılar—tufli, botinka, uzunboğaz çəkmə və s.;
- digər geyim əşyaları—köynəklər, yun köynəklər, şərflər, əlcəklər və s. aiddir.

3. Hərbi qulluqçuların və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşların fərqləndirmə nişanları (bundan sonra—fərqləndirmə nişanları)—geyim formasında rəmzlərlə şərti təsvir olunaraq dövlət mənsubiyyətini, FHN-ə, ixtisasına, hərbi (xüsusi) rütbəyə, hərbi qulluqçuların (xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının) heyətinə və struktur bölmə vahidinə mənsubiyyəti göstərir.

Fərqləndirmə nişanları (rütbəyə, hərbi qulluqçuların və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşların heyətinə görə fərqləndirmə nişanlarından başqa)—Azərbaycan Respublikasının fəvqəladə hallar naziri (bundan sonra—fəvqəladə hallar naziri) tərəfindən təsis edilir, bu nişanlar haqqında əsasnamələr və onların təsvirləri fəvqəladə hallar naziri tərəfindən təsdiq edilir.

Hərbi (xüsusi) rütbəyə görə və hərbi qulluqçuların və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşların heyətinə görə fərqləndirmə nişanları və onların təsvirləri bu Əsasnamə ilə müəyyən edilir.

4. Fərqləndirmə nişanlarına—paqonlar, yaxa nişanları, döş və qol nişanları (jetonlar, tikmələr), baş geyimlərindəki nişanlar (kokardalar), paqon və yaxalıqlardakı nişanlar (emblemlər, ulduzlar və s.), kantlar və lampaslar aiddir. Bundan əlavə, hərbi (xüsusi) geyim formasındakı rəng, biçim, geyimin komplektliyi, düymələr və geyimin başqa detalları kimi digər xarici fərqləndirmə əlamətlərindən də həmin məqsədlərlə istifadə edilir.

5. Ləvazimat dəsti—şəxsi silah və əmlakı gəzdirmək üçün nəzərdə tutulmuş əşyalar dəstidir. Ona—bel kəməri, aşırma kəmə, səhra jileti, əşya torbası, qumquma və bel üçün üzülklər, səhra çantası, qobur və s. aiddir.

6. Geyim forması—mərasim, gündəlik, səhra geyim formalarına və xüsusi geyimlərə, onlardan hər biri isə, öz növbəsində, yay və qış geyimlərinə bölünür.

Xüsusi geyimlər—xüsusi mərasim, xüsusi xidmət formaları, xüsusi texniki, xüsusi peşə, xüsusi iş, istiləşdirilmiş xüsusi, xüsusi yay, xüsusi hospital və xüsusi mülki paltarlara bölünür.

Yay geyim forması tikilərkən nazik parçalardan istifadə edilir.

7. Mərasim geyim forması dövlət, hökumət rəhbərlərinin iştirak etdikləri rəsmi tədbirlərdə, xüsusilə təntənəli hallarda, istirahət və ya bayram günlərində, habelə xidmətdən kənar vaxtda geyinmək üçün nəzərdə tutulur.

8. Səhra geyim forması döyüş şəraitində, sutkalıq naryadlarda (qərargahlarda, idarələrdə və müəssisələrdə növbətçiliklərdən başqa), təlimlərdə, manevrlərdə, döyüş növbələrində və təlim mərkəzlərindəki məşğələlərdə geyinmək üçün nəzərdə tutulur.

9. Gündəlik geyim forması qalan bütün hallarda geyilir.

10. FHN-də xidmətkeçmə xüsusiyyətlərindən asılı olaraq hərbi qulluqçulara və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlara geyim formalarının əvəzinə pul kompensasiyası verilə bilər. Pul kompensasiyasının verilmə qaydaları Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılmaqla FHN tərəfindən müəyyən edilir.

11. Xüsusi xidmət geyim formasını növbə çəkən, komendant xidməti, qarovul xidməti, naryadda daxili xidmət çəkmək üçün təyin edilən və digər xidməti fəaliyyətdə olan hərbi qulluqçular və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları geyinirlər.

12. Xüsusi peşə paltarını xidməti fəaliyyətləri yerinə yetirdikləri ixtisaslara xas olan vəzifələrlə əlaqədar hərbi qulluqçular və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları geyinirlər.

13. Xüsusi texniki paltarları xidməti silahların, hərbi və xüsusi texnikanın istismarı, onlara qulluq edilməsi və təmiri ilə əlaqədar hərbi qulluqçular və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları (zirehli texnika və onların bazası əsasında yaradılmış maşınların, bilavasitə silahların və hərbi texnikanın təmiri ilə məşğul olan təmir bölmələrinin və hərbi hissələrin hərbi qulluqçuları, təyyarələrə və vertolyotlara, gəmilərin güc qurğularına qulluq edən hərbi qulluqçular və başqaları) geyinirlər.

14. Xüsusi iş paltarını hərbi qulluqçular və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları təsərrüfat, inşaat işlərini yerinə yetirdikdə, müalicə müəssisələrində, yeməxanalarda işlədikdə, texnika və silahlara qulluq etdikdə geyinirlər.

15. İstiləşdirilmiş xüsusi paltarları (yarım kürklər, gödəkcələr, şalvarlar, xəz əlcəklər, sviterlər, keçə çəkmələr və s.) hərbi qulluqçular və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları qış vaxtı, havanın temperaturu aşağı olan şəraitdə keçirilən məşğələlərdə, təlimlərdə və işlərdə, xüsusilə soyuq iqlimli, havanın temperaturu daha aşağı olan və güclü külək əsən rayonlarda isə hər gün geyinirlər.

16. Xüsusi yay paltarını (qısaqol gödəkcələr və s.) hərbi qulluqçular və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları yay vaxtı, havanın temperaturu yuxarı olan şəraitdə keçirilən məşğələlərdə, təlimlərdə və işlərdə xüsusilə isti iqlimli, havanın temperaturu daha yuxarı olan rayonlarda isə hər gün geyinirlər.

17. Xüsusi hospital paltarını müalicə müəssisələrində müalicə edilən hərbi qulluqçular və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlar geyinirlər.

18. Xüsusi mülki paltarları yeməxanada işləmək üçün təyin edilmiş hərbi qulluqçular, xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlar və mülki şəxslər xidmət vaxtı, eləcə də xidməti zərurətlə bağlı digər hallarda geyinirlər.

19. Keçirilən tədbirlərdə (sıra baxışlarında, sıra düzümlərində, müşavirələrdə və s.) iştirak etmək üçün geyim forması, tapşırıqların xarakteri və yerinə yetirilməsi şəraiti nəzərə alınmaqla həmin tədbirləri keçirən rəislər (komandirlər) tərəfindən müəyyən edilir.

20. FHN-də həqiqi hərbi xidmət keçən bütün hərbi qulluqçular və xidmət keçən xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlar, o cümlədən toplanışlara çağırılmış hərbi vəzifəli, habelə ehtiyata, yaxud istefaya buraxılarkən geyim forması daşımaq hüququ olan şəxslər həmin geyim formasını daşımaq hüququna malikdirlər.

Geyim formasını daşımaq hüququ olmayan şəxslərə hərbi qulluqçuların və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşların fərqləndirmə nişanları olan geyim formasını geymək qadağandır.

21. FHN-nin hərbi qulluqçuları geyim formasını fəvqəladə hallar naziri tərəfindən təsdiq edilmiş qaydalara uyğun olaraq daşıyırlar.

22. Hərbi qulluqçular və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlar üçün geyim formasının və fərqləndirmə nişanlarının təchizat norması Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti, geyim forması ilə təmin edilmə qaydası isə fəvqəladə hallar naziri tərəfindən müəyyən edilir.

23. Xüsusi geyim və ləvazimat dəstəsinin tərkibi, təsviri, təminat və daşımaq qaydaları fəvqəladə hallar naziri tərəfindən müəyyən edilir.

II fəsil. FHN-nin zabitlərinin, gizirlərinin və müddətdən artıq hərbi xidmət hərbi qulluqçularının və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının geyim forması (xüsusi geyimdən başqa)

24. FHN-nin ali zabitlərinin geyim forması Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin ali zabitlərinin geyim forması kimidir.

25. FHN-nin zabitlərinin, gizirlərinin və müddətdən artıq hərbi xidmət hərbi qulluqçularının (bundan sonra—hərbi qulluqçular) və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının mərasim geyim formasına aşağıdakı geyim əşyaları aiddir:

25.1. Yay paltarı (şəkil 1-5)

Furajka (qadınlarda—şlyapa)—tünd umbra rəngli.

Kitel—oxra (qum) rəngli.

Şalvar (qadınlarda—tuman)—tünd umbra rəngli.

25.2. Qış paltarı (şəkil 12, 13, 14)

Papaq, yaxud furajka (qadınlarda—şlyapa)—tünd umbra rəngli.

Palto—tünd umbra rəngli.

Kitel—oxra (qum) rəngli.

Şalvar (qadınlarda—tuman)—tünd umbra rəngli.

25.3. FHN-nin Aviasiya Dəstəsinin (bundan sonra—AD) hərbi qulluqçularının mərasim geyim formasının tərkibinə aşağıdakı geyim əşyaları aiddir:

Yay paltarı (şəkil 20, 21)

Furajka (qadınlarda—şlyapa)—tünd mavi rəngli.

Kitel—tünd mavi rəngli.

Şalvar (qadınlarda—tuman)—tünd mavi rəngli.

25.4. Qış paltarı (şəkil 25-26)

Papaq, yaxud furajka (qadınlarda—şlyapa)—tünd mavi rəngli.

Palto—tünd mavi rəngli.

Kitel—tünd mavi rəngli.

Şalvar (qadınlarda—tuman)—tünd mavi rəngli.

25.5. FHN-nin Kiçik Həcmli Gəmilər üzrə Dövlət Müfəttişliyinin (bundan sonra—KHGÜDM) xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının mərasim geyim formasına aşağıdakı geyim əşyaları aiddir:

Yay paltarı (şəkil 30, 31)

Furajka (qadınlarda—şlyapa)—qara rəngli.

Kitel—tünd dəniz dalğası rəngli.

Şalvar (qadınlarda—tuman)—qara rəngli.

25.6. Qış paltarı (şəkil 33, 34)

Papaq, yaxud furajka (qadınlarda—şlyapa)—qara rəngli.

Palto—qara rəngli.

Kitel—tünd dəniz dalğası rəngli.

Şalvar (qadınlarda—tuman)—qara rəngli.

25.7. Bu Əsasnamənin 25.1-ci, 25.3-cü və 25.5-ci maddələrindəki geyim əşyalarına aşağıdakılar da əlavə edilir.

Şalvar qayışı—qara rəngli.

Asma qayış—qızılı rəngli.

Köynək—ağ rəngli.

Qalstuk—qara rəngli, qızılı rəngli sıxacla.

Əlcəklər—ağ rəngli.

Akselbant—qızılı rəngli.

Corablar (qadınlarda—dəri rəngli neylon corablar)—qara rəngli.

Qılınc (zabit heyəti və orta, böyük və ali rəis heyəti üçün).

25.8. Bu Əsasnamənin 25.2-ci, 25.4-cü və 25.6-cı maddələrindəki geyim əşyalarına aşağıdakılar da əlavə edilir.

Şalvar qayışı—qara rəngli.

Aşırma qayış—qızılı rəngli.

Köynək—ağ rəngli.

Qalstuk—qara rəngli, qızılı rəngli sıxacla.

Əlcəklər—ağ rəngli.

Şərf—ağ rəngli.

Akselbant—qızılı rəngli.

Corablar (qadınlarda—dəri rəngli neylon, yaxud yarım Yun corablar)—qara rəngli.

Qılınc (zabit heyəti və orta, böyük və ali rəis heyəti üçün).

25.9. Qış, yaxud yay tuflisi (qadınlarda—uzunboğaz çəkmə)—qara rəngli.

26. FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının mərasim geyim forması əşyalarının təsviri.

26.1. Furajka—tünd umbra rəngli.

Oval formalı dibcikdən, təpə, dövrə, günlük hissələrindən, qara (zabitlərdə—qızılı) rəngli çənəaltı qayışıqdan və forma düymələrindən ibarətdir. Şalvarın hazırlandığı parçadan hazırlanır.

Dibcik, təpə v  d vr  tünd göy rəngdədir. Dövrənin üstündən rəngli bəzək lenti keçir. Qabaqdan furajkanın dövrəsində FHN hərbi qulluqçularının v  xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının heyəti   n müəyyən edilmiř (bu  sasnam nin 37-ci maddəsi) qızılı rəngdə tikmə kokarda vardır.

Günlük qara (bař zabitl rd n, ali və böyük rəis heyətindən bařqa),

AD-nin bař zabitləri   n tünd göy rəngdədir.

Bař zabitlərin, ali və böyük rəis heyətinin g nl y n n üstünə, onlar   n müəyyən edilmiř qızılı rəngdə naxıř olan  zl k tikilir (ř kil 43).

Qara (qızılı) rəngli  n altı qayıřcıq, üstündə aypara v  s kkizguř li ulduz (ali rəis heyəti   n isə Azərbaycan Respublikasının dövlət gerbi) həkk edilmiř qızılı rəngli kiçik forma d ym sin  baėlanır (ř kil 45).

26.2. řlyapa (qadın hərbi qulluqçular   n)—tünd umbra rəngli.

Kənarları arxadan v  yanlardan bir az qaldırılmıř, qara (zabitlərdə—qızılı) rəngli qayıřcıėı iki kiçik forma d ym sin  baėlanan bař geyimidir. Kitelin hazırlandıėı parçadan hazırlanır. řlyapanın ařaėı qıraėı ilə kənarlarının üstündən eni 30 mm olan rəngli bəzək lenti keçir.

řlyapanın qabaq hissəsinin ortasında FHN hərbi qulluqçularının v  xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının heyətləri   n müəyyən edilmiř (bu  sasnam nin 37-ci maddəsi) qızılı rəngdə tikmə kokarda vardır.

Qabaqdan řlyapanın kənarlarının üstündə bař zabitlər v  böyük rəis heyəti   n müəyyən edilmiř özünəməxsus qızılı rəngdə naxıř vardır (ř kil 44).

26.3. Papaq—tünd umbra rəngli.

Silindr formalı, dibcikd n, dövrədən v  qulaqlıqlardan ibarətdir.

Ali rəis heyəti   n papaq—tünd boz rəngli qarag ld n (xəzdən) kombinə edilmiřdir.

Papaėın i ində ip kd n sırımma astar vardır.

D vr  tünd boz rəngli təbii qarag ld n tikilir. D vr  alın və iki d ym cikl  bərkidilən arxa hissədən ibarətdir. Dövrənin alın hissəsinin ařaėısına qara rəngli günlük tikilir. Günlüyün üstünə bař zabitlər v  böyük və ali rəis heyəti   n müəyyən edilmiř qızılı rəngli naxıřlar tikilir.

Günlüyün dövrəyə birl řdiyi hissədə qara (qızılı) rəngli  n altı qayıřcıq, üstündə aypara v  s kkizguř li ulduz (ali rəis heyəti   n Azərbaycan Respublikasının Dövlət gerbi) həkk edilmiř qızılı rəngli kiçik forma d ym sin  baėlanır.

Papaėın alın hissəsində FHN-nin hərbi qulluqçularının v  xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının heyəti   n müəyyən edilmiř (bu  sasnam nin 37-ci maddəsi) qızılı rəngdə tikmə kokarda vardır.

26.4. Qış paltosu—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi olan əməkdaşları üçün tünd umbra, AD-nin hərbi qulluqçuları üçün tünd göy, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün qara rəngli.

Qızılı rəngli üç böyük forma düyməsi (şəkil 45) ilə düymələnən ikibortlu, qadın hərbi qulluqçular və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlar üçün birbortlu dörd böyük forma düyməsi ilə düymələnən (şəkil 13-14) qatlanan boyunluqludur. Layları yanlardan köklənmiş və yan kəsmə, qapaqlı ciblidir.

Kürəkdə, ortada aşağıdan şlitsa ilə tamamlanan tikiş vardır. Bel səviyyəsində paltonun böyür tikiş yerlərinə bərkidilmiş qızılı rəngli iki böyük forma düyməsi ilə düymələnən tənzimləyici kəmərcik vardır.

Qolları iki tikişli, qol köbəli, içəridən tikiləndir.

Vatınlə istiləşdirilmiş astarın ətkələri sərbəstdir.

Astarında iki kəsmə qoltuq cibi vardır.

Yun parçadan hazırlanan paltonun elə həmin parçadan da tikilmiş taxılıb-çıxarılan paqonlar üçün kəmərciklər vardır. Kəmərciklər qızılı rəngli kiçik forma düymələri ilə düymələnir.

Paltonun sağ (qadın hərbi qulluqçular və xüsusi rütbəsi olan qadın əməkdaşlar üçün—sol) bortuna yaxanı düymələmək üçün adi düymə tikilmişdir.

Paltonun yaxalıqlarının küncələrində ali rəis heyəti üçün yaxa nişanları, hərbi qulluqçuların və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşların qalan kateqoriyaları üçün qızılı rəngdə metal emblem bərkidilir (bu Əsasnamənin 35-ci maddəsi).

Ali rəis heyəti üçün paltonun qol köbəsinin, boyunluğunun kənarı boyu üstündən qırmızı rəngli mahuddan kant vardır.

Paltonun sol qolunun xarici səthində fəvqəladə hallar nazirinin müəyyən etdiyi qaydada FHN-ə mənsubiyyəti bildirən fərqləndirmə qol nişanı (çiyindən 10 sm aşağı məsafədə) tikilir.

Döşəmədən paltonun ətəyinədək olan məsafə 40-42 sm-dir.

26.5. Yay (qış) kiteli (ali rəis heyəti üçün dörd böyük düymə ilə düymələnən) tək bortlu—oxra (qum) rəngli.

Açıq, tək bortlu, qatlanan boyunluqludur. Bortu ortadan dörd böyük forma düyməsi (şəkil 45) ilə düymələnir. Layları kəsmə yan hissəli olub, qabaqdan köklənmişdir. Onlarda üstədən tikilmiş və kiçik forma düymələri ilə düymələnən iki şaquli qırçınlı, fiqurlu qapaqlı döş cibləri, habelə fiqurlu qapaqları forma düymələri ilə düymələnən yan üstəntikilmə iki şaquli qırçınlı cibləri vardır.

Kürəkdə, ortada şlitsa ilə tamamlanan tikiş vardır.

Qolları iki tikişli, qol köbəli, içəridən tikiləndir.

Kitel ətəyinədək astarıdır. Astarında iki kəsmə qoltuq cibi vardır.

Kostyum parçasından hazırlanan kitelin elə həmin parçadan da tikilmiş taxılıb-çıxarılan paqonlar üçün kəmərcikləri vardır. Kəmərciklər qızılı rəngli kiçik forma düymələri ilə düymələndir. Kitelin yaxalıqlarının küncələrində qızılı rəngdə metaldan emblem (ali rəis heyətində—palıd budaqları şəklində qızılı rəngdə naxış) yerləşir (bu Əsasnamənin 35-ci maddəsi).

Ali rəis heyəti üçün kitelin boyunluğunun kənarı boyu və qol köbəsinin üstündən qırmızı rəngli mahuddan kant vardır.

Kitelin sol qolunun xarici tərəfində fəvqəladə hallar nazirinin müəyyən etdiyi qaydada FHN-ə mənsubiyyəti bildirən fərqləndirmə qol nişanı (çiyindən 10 sm aşağı məsafədə) tikilir (bu Əsasnamənin 35-ci maddəsi).

26.6. Yay (qış) şalvarı—FHN-nin hərbi qulluqçularında və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarında tünd umbra rəngli, AD-nin hərbi qulluqçularında tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarında qara rəngli.

Tikilmə qurşaq aşırma ilgəklə düymələndir.

Şalvarın kəsmə yan cibləri, qurşağının sol yarısındakı tikiş yerində saat cibi, arxadan sağ tərəfində qapaqlı kəsmə cibi vardır.

Şalvarın miyançası qarmaq və zəncirbəndlə bağlanır, yaxud 3-4 düymə ilə düymələndir. Qurşaqda ensiz kəmərcik üçün 7 halqa (körpü) vardır.

Zabitlərin, gizirlərin və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşların şalvarına rəngli mahuddan kant (ali rəis heyəti üçün qırmızı lampas) tikilir.

26.7. Yay (qış) tumanı—FHN-nin qadın hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan qadın əməkdaşlarında tünd umbra rəngli, AD-nin qadın hərbi qulluqçularında tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan qadın əməkdaşlarında qara rəngli.

Tikilmə qurşaq, sarjadan, yaxud satindən astarı vardır.

Arxasında zəncirbənd və şlitsa vardır. İki parçadan ibarətdir.

Arxa və ön hissələri bel səviyyəsində köklənmişdir.

26.8. Köynək—ağ rəngli (mərasim üçün).

Köynək ağ rəngli parçadan hazırlanır. Tikilmə qatlanan boyunluqludur. Bortu ortadan düymələndir. Paqonlar üçün kəmərcikləri, iki şaquli qırçın, fiqurlu qapaqlı döş cibləri vardır. Qolları manjetli və yarıqlıdır. Kəmərciklər, bortlar, fiqurlu qapaqlar və manjetlər adi düymələrlə düymələndir.

Kürəyi koketkəlidir. Ətəyi qurşaq, yanlardan rezinlidir.

Qadın hərbi qulluqçuları üçün köynəyin qabağı yan tikişlərlə köklənmişdir.

FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün köynək tünd umbra rəngli, AD-nin hərbi qulluqçuları üçün tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün qara rəngli taxılıb-çıxarılan paqonlarla (bu Əsasnamənin 34-cü maddəsi) geyilir.

26.9. Qalstuk—qara rəngli.

İti ucla tamamlanan uzanmış trapesiya şəkilli əsas hissədən, metal ilgəkli rezinli qaytandan və daimi düyüнден ibarətdir. Qalstuk qızılı rəngdə metal sıxacla gəzdirilir (şəkil 47).

26.10. Şərf—ağ rəngli.

Trikotaj, yun, ipək, yaxud adi parçadan hazırlanır. Ölçüləri 120x20 sm-dir.

26.11. Yay tuflisi—qara rəngli.

Qara rəngli xromdan hazırlanır. Tənzimləyici rezinciyi, yaxud bağları vardır. Dabanı qəliblənmişdir.

Altlığı göndəndir. Burnu və arxa hissəsi möhkəmləndirilmişdir.

Qadın yay tuflisi alçaq dabanlıdır. Burnu ensiz, arxa hissəsi möhkəmləndirilmişdir.

26.12. Qış tuflisi—qara rəngli.

Qara rəngli xromdan hazırlanır. Altlığı qəliblənmişdir. Burnu və arxa hissəsi möhkəmləndirilmişdir.

26.13. Uzunboğaz çəkmə (qadınlar üçün)—qara rəngli.

Qara rəngli xromdan hazırlanır. Dabanı orta ölçüdədir. Burnu ensizdir. Zəncirbəndlə bağlanır. Burnu və arxa hissəsi möhkəmləndirilmişdir.

27. FHN-nin hərbi qulluqçularının və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının gündəlik geyim formasının tərkibinə aşağıdakı geyim əşyaları aiddir:

27.1. Yay paltarı (şəkil 6-7, 22, 32).

Furajka, pilotka və qadınlarda şlyapa—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün tünd umbra rəngli, AD-nin hərbi qulluqçuları üçün tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün qara rəngli.

Yay kiteli—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün oxra (qum) rəngli, AD-nin hərbi qulluqçuları üçün tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün qara rəngli.

Yay şalvarı (qadınlarda—tuman)—tünd umbra rəngli.

Şalvar qayışı—qara rəngli.

Köynək (qısaqol köynək)—açıq bej rəngli.

Qalstuk—qara rəngli, qızılı rəngli sıxacla.

Corablar (qadınlarda—dəri rəngli neylon corablar)—qara rəngli.

Yay tuflisi—qara rəngli.

Zabitlərə, gizirlərə və müddətdən artıq hərbi xidmət hərbi qulluqçularına və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlara gündəlik yay geyim formasını kitelsiz, demisezon gödəkcədə, qısaqol və ya uzunqol köynəkdə pilotka ilə və ya furajka (qadınlara—şlyapa) ilə geyilməsinə icazə verilir (şəkil 8-9, 16, 23, 24, 39, 40).

27.2. Qış paltarı (şəkil 10, 11, 27-29, 35, 36, 38).

Papaq, yaxud furajka (qadınlarda—şlyapa)—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarında tünd umbra rəngli, AD-nin hərbi qulluqçularında tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarında qara rəngli.

Demisezon palto—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarında tünd umbra rəngli, AD-nin hərbi qulluqçularında tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarında qara rəngli.

Demisezon gödəkcə—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarında açıq umbra rəngli, AD-nin hərbi qulluqçularında açıq göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarında qara rəngli.

Qış şalvarı (qadınlarda—tuman)—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarında tünd umbra rəngli, AD-nin hərbi qulluqçularında tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarında qara rəngli.

Şalvar qayışı—qara rəngli.

Köynək—ağ rəngli.

Qalstuk—qara rəngli, qızılı rəngli sıxacla.

Əlcəklər—qara rəngli.

Şərf—ağ rəngli.

Corablar (qadınlarda—dəri rəngli neylon, yaxud yarım Yun corablar)—qara rəngli.

Qış, yaxud yay tuflisi (qadınlarda—uzunboğaz çəkmə)—qara rəngli.

28. FHN-nin hərbi qulluqçularının və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının gündəlik geyim forması əşyalarının təsviri:

28.1. Furajka—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün tünd umbra rəngli, AD-nin hərbi qulluqçuları üçün tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün qara rəngli.

28.2. Şlyapa (qadın hərbi qulluqçular üçün)—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün tünd umbra rəngli, AD-nin hərbi

qulluqçuları üçün tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün qara rəngli.

28.3. Pilotka—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün tünd umbra rəngli, AD-nin hərbi qulluqçuları üçün tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün qara rəngli.

Şalvarın hazırlandığı parçadan hazırlanır.

Pilotka iki divarcıqdan və qulaqlıqdan ibarətdir.

Qulaqlığın dairəvi və iti ucları pilotkanın qabaq hissəsində bir-birinin üstünə qoyulur. Pilotkanın astarı vardır.

Pilotkanın kənarı boyu qızılı rəngdə zolaq tikilir (zabitlər və orta, böyük və ali rəis heyəti üçün).

Pilotkanı kokarda ilə daşıyırlar. Kokarda (emblem) pilotkanın sol tərəfində olmalıdır.

28.4. Papaq—şalvarın rəngindədir.

Mərasim geyim forması üçün papağın (bu Əsasnamənin 26.3-cü maddəsi) təsvirinə uyğundur.

28.5. Demisezon palto—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün tünd umbra rəngli, AD-nin hərbi qulluqçuları üçün tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün qara rəngli.

Demisezon palto sadə rəngli düymə ilə düymələnən ikibortlu, qatlanan boyunluqlu və açıq yaxalıdır. Yan kəsmə cibləri və plastmas toqqası olan kəməri vardır.

Kürəkdə, ortada aşağıdan şlitsa ilə tamamlanan tikiş vardır.

Qolları iki tikişli, içəridən tikilən kəmərciklidir.

Astarında iki kəsmə qoltuq cibi vardır.

Kostyum parçasından hazırlanan paltonun və onun kəmərinin elə həmin parçadan da tikilmiş taxılıb-çıxarılan paqonlar üçün kəmərcikləri vardır. Kəmərciklər kiçik forma düymələrlə düymələnir.

Demisezon paltonun yaxalıqlarının künclərində hərbi qulluqçular üçün qızılı rəngdə metal emblemləri bərkidilir (bu Əsasnamənin 35-ci maddəsi).

Döşəmədən demisezon paltonun ətəyinədək olan məsafə 40-42 sm-dir.

28.6. Yay (qış) kiteli—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün oxra (qum) rəngli, AD-nin hərbi qulluqçuları üçün tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün tünd dəniz dalğası rəngli.

Mərasim geyim forması üçün kitelin (bu Əsasnamənin 26.5-ci maddəsi) təsvirinə uyğundur. Paqonları həmin parçadan tikilmədir. Tikilmə paqonların yuxarı hissəsində qızılı rəngli kiçik forma düyməsi yerləşdirilmişdir.

28.7. Demisezon gödəkcə—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün açıq umbra rəngli, AD-nin hərbi qulluqçuları üçün açıq göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün açıq dəniz dalğası rəngli.

Bortları zəncirbəndlə bağlanır, astarlıdır. Laylarında yan kəsmə fiqurlu qapağı basma düymə ilə düymələnən cibləri vardır.

Kürəyi bütöv, düz siluetlidir.

Qolları tək tikilişlidir, aşağı kənarlarına elastik trikotaj manjet tikilmişdir.

Gödəkcənin qurşağı trikotajdandır. Sol laydakı qurşağa basma düymə ilə düymələnən fiqurlu kəmərçik tikilmişdir.

Boyunluğu dikdir, trikotajdandır, gödəkcənin parçasından hazırlanan taxılıb-çıxarılan paqonlar üçün kəmərçikləri vardır. Kəmərçiklər basma düymə ilə düymələnir.

28.8. Yun köynək—göy rəngli.

Yundan toxunulur, yaxası üçbucaq şəkilli, açıqdır. Tünd göy rəngli, taxılıb-çıxarılan paqonlar üçün elə həmin rəngdən kəmərçikləri vardır. Kəmərçiklər yun köynəyin rənginə uyğun kiçik adi düymələrlə düymələnir və ya tekstil lent ilə bağlanır.

Yun köynəyin çiyin və dirsək hissələrinə köynəyin öz rəngində möhkəm parçadan əlavə qatlar tikilir.

28.9. Yay (qış) şalvarı—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün tünd umbra rəngli, AD-nin hərbi qulluqçuları üçün tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün qara rəngli.

Hərbi qulluqçuların və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşların (çavuşlardan başqa) şalvarında rəngli mahuddan kant (ali zabitlər üçün—qırmızı lampas) tikilir.

28.10. Yay (qış) tumanı—FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan qadın əməkdaşları üçün tünd umbra rəngli, AD-nin qadın hərbi qulluqçuları üçün tünd göy rəngli, KHGÜDM-nin xüsusi rütbəsi olan qadın əməkdaşları üçün qara rəngli.

28.11. Köynək—ağ rəngli.

Mərasim geyim forması üçün ağ rəngli köynəyin (bu Əsasnamənin 26.8-ci maddəsi) təsvirinə uyğundur.

28.12. Qısaqol köynək—açıq bej rəngli.

Qısaqol, tikilmə, qatlanan boyunluqludur. Kiçik forma düyməsi ilə düymələnən taxılıb-çıxarılan paqonlar üçün kəmərçikləri vardır.

Bortu ortadan yeddi forma düyməsi ilə düymələnir. Üstdən tikilmiş və kiçik forma düymələri ilə düymələnən, iki şaquli qırçınlı, fiqurlu qapaqlı döş cibləri vardır.

Qısaqol köynək və onun paqonları üçün kəmərcikləri köynəyin parçasından hazırlanır.

Kürəyi koketkəlidir. Ətəyi qurşaqqlı, yanlardan rezinlidir.

Köynək qalstuksuz daşınır.

28.13. Qalstuk—qara rəngli.

28.14. Şərf—ağ rəngli.

28.15. Yay tuflisi—qara rəngli.

28.16. Qış tuflisi—qara rəngli.

28.17. Uzunboğaz çəkmə (qadınlar üçün)—qara rəngli.

29. FHN-nin hərbi qulluqçularının və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının səhra geyim formasına aşağıdakı geyim əşyaları aiddir:

29.1. Yay paltarı (şəkil 17)

Yay furajkası—kamuflyaj rəngli.

Yay gödəkcəsi—kamuflyaj rəngli.

Yay şalvarı—kamuflyaj rəngli.

Şalvar qayışı—kamuflyaj rəngli.

Qısaqol mayka—kamuflyaj rəngli alt paltarları əşyaları tərkibində.

Bel kəməri—kamuflyaj rəngli.

Corablar—qara rəngli.

Uzunboğaz botinka—qara rəngli.

29.2. Qış paltarı (şəkil 18)

Papaq—tünd boz rəngli, yaxud kamuflyaj rəngli qış furajkası.

İstiləşdirilmiş qış gödəkcəsi—kamuflyaj rəngli.

Qış gödəkcəsi—kamuflyaj rəngli.

Qış (istiləşdirilmiş qış) şalvarı—kamuflyaj rəngli.

Şalvar qayışı—kamuflyaj rəngli.

Uzunqol mayka—kamuflyaj (zeytun) rəngli, alt paltarları əşyaları tərkibində.

Yun köynək—zeytun rəngli.

Bel kəməri—kamuflyaj rəngli.

Əlcəklər—qara rəngli.

Şərf—zeytun rəngli.

Corablar—qara rəngli.

Uzunboğaz botinka—qara rəngli.

30. FHN-nin hərbi qulluqçularının və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının səhra geyim forması əşyalarının təsviri:

30.1. Yay furajkası—kamuflyaj rəngli.

Dörd yan, bir ön xıştəkdən və günlük hissələrindən ibarətdir. Kamuflyaj rəngli parçadan hazırlanır.

Qabaqdan furajkanın ön xıştəyi üstündə FHN-nin hərbi qulluqçularının və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının heyətləri üçün müəyyən edilmiş (bu Əsasnamənin 37-ci maddəsi) qara rəngdə tikmə (preslənmiş) kokarda vardır.

İki arxa xıştək furajkanın ölçüsünü tənzimləyən elastik lentlə yığılır və ya tekstil lentlə bağlanır.

Günlük üzərində kamuflyaj rəngli parça çəkilmiş bərk materialdan hazırlanır. Günlüyün üstündə baş zabitlər, böyük və ali rəis heyəti üçün müəyyən edilmiş qara rəngdə naxış vardır.

30.2. Qış furajkası—kamuflyaj rəngli.

Dörd yan, bir ön xıştəkdən, qulaqlıqdan, günlük hissələrindən ibarətdir. Kamuflyaj rəngli parçadan hazırlanır. İstiləşdirilmiş astarı vardır.

Qabaqdan furajkanın ön xıştəyi üstündə hərbi qulluqçuların heyətləri üçün müəyyən edilmiş (bu Əsasnamənin 37-ci maddəsi) qara rəngdə tikmə (preslənmiş) kokarda vardır.

Günlük—üzərində kamuflyaj rəngli parça çəkilmiş bərk materialdan hazırlanır. Günlüyün üstündə ali və baş zabitlər üçün müəyyən edilmiş qara rəngdə naxış vardır.

30.3. Papaq—tünd umbra rəngli.

Mərasim geyim forması üçün papağın (bu Əsasnamənin 26.3-cü maddəsi) təsvirinə uyğundur.

30.4. Yay (qış) gödəkcəsi—kamuflyaj rəngli.

Kamuflyaj rəngli parçadan tikilir, qatlanən boyunluqludur. Adi düymə ilə düymələnən taxılıb-çıxarılan paqonlar üçün kəmərciklər vardır.

Bortları ortadan beş (dörd görünməyən, yuxarıda isə görünən) adi düymələrlə düymələnir. Laylarda üstdən tikilmiş və görünməyən adi düymələrlə düymələnən, qapaqlı döş və yan cibləri vardır. Sol döş cibində gizli qələm cibi vardır.

Gödəkcə ətəyinə qədər astarıdır.

Kürəyi bütövdür.

Qolları iki tikişlidir, dirsək hissələrində gödəkcənin öz rəngində əlavə qat tikilmişdir, qollarının ağız kəmərciklidir.

Gödəkcənin yaxalıqlarının küncələrində qara rəngdə emblem (ali zabitlərdə—palıd budaqları şəklində qara rəngdə naxış) yerləşir (bu Əsasnamənin 37-ci maddəsi).

Gödəkcənin sağ döş cibinin qapağı üstündə hərbi qulluqçuların şəxsi nömrəsi, soyadı, qan qrupu və rezus-faktoru göstərilən zeytun rəngdə döş nişanı tikilir.

30.5. İstiləşdirilmiş qış gödəkcəsi—kamuflyaj rəngli.

Kamuflyaj rəngli parçadan tikilir, dik boyunluqludur. Boyunluqda başlığı qoymaq üçün zəncirbəndlə bağlanan kəsmə cib vardır. Boyunluğun sol tərəfində tekstil lentlə bağlanan kəmərcik, boyunluğun hər iki kənarına isə tekstil lent tikilir. Başlıq astarıdır. Adi düymə ilə düymələnən taxılıb-çıxarılan paqonlar üçün kəmərciklər vardır.

Bortları ortadan görünməyən zəncirbənd və altı basma düymələrlə bağlanır. Laylarda üstdən tikilmiş qapaqlı döş cibləri və qapaqlı yan kəsmə cibləri vardır. Cib qapaqları görünməyən basma düymələrlə düymələnir.

Gödəkcənin taxılıb-çıxarılan süni və ya təbii xəzdən istiləşdirilmiş astarı vardır.

Kürəyi bütöv, hər iki tərəfindən qoldibi istiqamətində qatla hazırlanır.

Qolları iki tikişlidir, dirsək hissələrində gödəkcənin öz rəngində əlavə qat tikilmişdir, qollarının ağız kəmərciklidir. Sol qolun çiyindən 10 sm aşağı hissəsində FHN-nin mənsubiyyətini bildirən qol nişanı tikilir (qara rəngdə).

Gödəkcənin içərisində bel səviyyəsində və aşağı kənarından tənzimləyici qaytan keçirilir.

Gödəkcənin sağ döş cibinin qapağı üstündə hərbi qulluqçuların şəxsi nömrəsi, soyadı, qan qrupu və rezus-faktoru göstərilən zeytun rəngdə döş nişanı tikilir.

30.6. Yay (qış) şalvarı—kamuflyaj rəngli.

Şalvarla birlikdə biçilmiş qurşağı, üstdən tikilmiş və adi görünməyən düymələrlə düymələnən, qapaqlı yan, qapaqlı kəsmə arxa və kəsmə yan cibləri vardır.

Qurşaqda yan tikiş yerlərinin üstündə, belin ölçüsünü tənzimləyən, iki düymə ilə düymələnən iki kəmərcik və ləvazimat gəzdirmək üçün yeddi enli halqa (körpü) vardır.

Şalvarın miyançası biri qurşaqda olan dörd düymə ilə düymələndir.

Şalvar kamuflyaj rəngli parçadan hazırlanır, diz hissələrinə həmin parçadan əlavə qat tikilir. Balaqlarında enli elastik üzəngilər vardır.

30.7. İstiləşdirilmiş qış şalvarı—kamuflyaj rəngli.

İstiləşdirilmiş astar əlavə edilməklə kamuflyaj rəngli şalvarın təsvirinə uyğundur.

30.8. Yun köynək—zeytun rəngli.

Yundan toxunulur, yaxası boğazacandır.

Yun köynəyin dirsək və çiyin hissələrinə köynəyin öz rəngində möhkəm parçadan əlavə qatlar tikilir. Üzərində heç bir fərqləndirmə nişanı yoxdur.

30.9. Şərf—zeytun rəngli.

Trikotaj, yun və yaxud adi parçadan hazırlanır.

Ölçüləri: 120x20 sm-dir.

30.10. Uzunboğaz botinka—qara rəngli.

Dabanı və altlığı bütövdür və qəliblənmişdir, bağları vardır. Burnu və arxa hissəsi möhkəmləndirilmişdir.

III fəsil. FHN-nin müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının geyim forması (xüsusi geyimdən başqa)

31. FHN-nin müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının geyim forması Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularında olduğu kimidir (şəkil 41, 42).

IV fəsil. FHN-nin hərbi qulluqçularının və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının fərqləndirmə nişanları

32. FHN-nin hərbi qulluqçuları və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşları üçün aşağıdakı fərqləndirmə nişanları müəyyən edilir:

FHN-ə mənsubiyyətinə görə;

hərbi (xüsusi) rütbəyə görə;

hərbi qulluqçuların (xüsusi rütbəsi olan əməkdaşların) heyətinə görə;

hərbi qulluqçuların (xüsusi rütbəsi olan əməkdaşların) struktur bölmə vahidinə mənsubiyyətinə görə.

FHN-nin ali zabitləri üçün fərqləndirmə nişanları Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin ali zabitləri üçün müəyyən edilmiş fərqləndirmə nişanlarına uyğundur.

33. Hərbi qulluqçunun və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşın FHN-ə mənsubiyyətinə görə fərqləndirmə nişanının təsvirini və daşınma qaydasını fəvqəladə hallar naziri müəyyən edir.

Fərqləndirmə yaxa nişanı qış paltosunun, demisezon paltonun, kamuflyaj rəngli yay gödəkcəsinin, demisezon gödəkcənin və kitelin yaxalıqlarının küncələrində daşınır.

Hərbi qulluqçuların və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşların xüsusi iş və xüsusi texniki paltarının, gödəkcənin, xalatın və kombinezonların yaxalıqlarının küncələrində hərbi (xüsusi) rütbəyə görə fərqləndirmə döş nişanları daşınır (şəkil 58).

Ali rəis heyəti qış paltolarının yaxalıqlarında üzərində tikmə naxışla qırmızı yaxa nişanları, kitellərin yaxalıqlarının küncələrində isə ali zabitlər üçün sarı rəngli (qızılı) tikmə naxış daşıyırlar.

34. FHN-nin hərbi qulluqçularının və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının hərbi rütbəyə görə fərqləndirmə nişanları paqonlardır.

Paqonlar hərbi rütbəni müəyyən etmək üçündür.

Paqonları bütün hərbi qulluqçular və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlar (şəkil 51-56) daşıyırlar.

Daşınma üsuluna görə paqonlar tikilmə və taxılıb-çıxarılan paqonlara bölünür.

Tikilmə paqonlar mərasim geyim formasının qış paltosunda, gündəlik geyim formasının kitelində daşınır.

Taxılıb-çıxarılan paqonlar mərasim geyim formasının qış paltosu və kiteldə; gündəlik geyim formasının demisezon gödəkcə, demisezon palto və yun köynəklərində; gündəlik, səhra, xüsusi geyim formalarının, xüsusi texniki paltarın gödəkcələrində; xüsusi texniki, xüsusi geyim paltarlarının kombinezonlarında; xüsusi istiləşdirilmiş paltarın yarımkürklərində daşınır.

Paqonların rəngləri xidmət növləri üzrə müəyyən edilir (səhra geyim formasının paqonlarından başqa).

Mərasim geyim formasının paqonlarında qızılı rəngdə naxış vardır.

FHN-nin ali rəis heyətinin paqonlarının kənarlarında qırmızı rəngli kant vardır.

Səhra geyim formasının paqonları kamuflyaj rəngdədir.

Tikilmə paqonların yuxarı hissəsində qızılı rəngli kiçik forma düyməsi yerləşdirilir.

Taxılıb-çıxarılan paqonlar paqonlar üçün nəzərdə tutulan kəmərciklərə taxılır.

Səhra və xüsusi geyim formalarının paqonları üçün nəzərdə tutulan kəmərciklər adi, mərasim və gündəlik geyim formasının geyim əşyalarında (köynək, demisezon palto, yun

köynəkdən başqa) paqonlar üçün nəzərdə tutulan kəmərcikləri isə qızılı rəngli kiçik forma düymələri ilə düymələnir.

Mərasim geyim formasının köynəklərindəki, gündəlik geyim formasının köynək, demisezon palto və yun köynəklərindəki paqonlar üçün nəzərdə tutulan kəmərciklər adi düymə ilə düymələnir.

Xüsusi peşə, hospital paltarında fərqləndirmə nişanları daşınmır.

35. Zabitlərin və gizirlərin, xüsusi rütbəsi olan orta, böyük və ali rəis heyətinin (mərasim geyim formaları üçün taxılıb-çıxarılan paqonlar istisna olmaqla) taxılıb-çıxarılan paqonlarında sarı (səhra geyim formasından başqa) və qara (səhra geyim forması üçün) rəngli səkkizguşəli ulduz tikilir (preslənir).

Zabitlərin mərasim geyim formaları üçün taxılıb-çıxarılan paqonlarda onların hərbi rütbələrinə müvafiq metaldan qızılı rəngli səkkizguşəli metal ulduzlar yerləşdirilir.

Ulduzlar—guşələrindən biri paqonun düyməsinə doğru istiqamətlənmiş halda yerləşdirilir.

FHN-nin ali zabitlərinin (rəis heyətinin) paqonlarının aşağı kənarında FHN-nin qızılı (səhra geyim formasından başqa) və qara (səhra geyim forması üçün) rəngli emblemi yerləşdirilir. Emblemin ölçüləri 30x45 mm-dir.

Baş zabitlərin və böyük rəis heyətinin tikilmə paqonlarında qızılı rəngli metaldan çarpazlaşdırılmış, qılınclarsız emblem, taxılıb-çıxarılan paqonlarında isə sarı (səhra geyim formasından başqa) və qara (səhra geyim forması üçün) rəngli FHN-nin çarpazlaşdırılmış qılınclarsız emblemi tikilir (preslənir). Emblemin ölçüləri 25x40 mm-dir.

Zabitlərin və orta, böyük və ali rəis heyətindən asılı olaraq onların paqonlarındakı ulduzların ölçüləri müxtəlifdir: kiçik zabitlər üçün 17 mm, baş zabitlər üçün 22 mm, ali zabitlər üçün 25 mm-dir.

Zabitlərin və orta, böyük və ali rəis heyətinin paqonlarındakı ulduzlar uzununa sıra ilə yerləşdirilir:

general-polkovnik üçün—3 ulduz;

general-leytenant üçün—2 ulduz;

general-mayor üçün—1 ulduz;

polkovnik üçün—3 ulduz;

polkovnik-leytenant üçün—2 ulduz;

mayor üçün—1 ulduz;

kapitan üçün—4 ulduz;

baş leytenant üçün—3 ulduz;

leytenant üçün—2 ulduz;

kiçik leytenant üçün—1 ulduz.

36. Gizirlərin, müddətli və müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət çavuşlarının hərbi rütbəyə görə fərqləndirmə paqonları şəkil 57-də təsvir edilmişdir.

37. Hərbi qulluqçuların heyətinə görə fərqləndirmə nişanları və onların təsviri.

Hərbi qulluqçuların heyətinə görə fərqləndirmə nişanı baş geyimin nişanı olan kokardadır.

Kokardalar qızılı və ya sarı (səhra geyim formasında qara) rəngli, tikiləndirlər (preslənəndir). Kokardaların təsvirindəki fon mərasim və gündəlik furajkanın rəngindədir.

Kokardaların üstündəki təsvir FHN-nin hərbi qulluqçularının və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının heyətinə (zabitlər, gizirlər, müddətdən artıq çavuşlar və əsgərlər) və struktur bölmə vahidinə mənsubiyyətinə (AD, KHGÜDM və s.) uyğun olaraq fərqləndirilir (şəkil 47-50).

Kokardalar pilotkalarda sol tərəfdə, papaqlarda, furajkalarda və şlyapalarda ön tərəfdə ortadan taxılmaqla daşınır.

38. Hərbi qulluqçuların və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının struktur bölmə vahidinə mənsubiyyətinə görə nişanların təsvirini və onların daşınma qaydalarını fəvqəladə hallar naziri müəyyən edir.